

mit i hans ställe. 2. Har innehafwaren intet self brukat Bostället, utan genom Arendator eller Landboen, så affår han fuller Råntan med förhöjningen efter förre wanlligheten och förordningarne till sin efterträdare, men Arendatoren eller Landboen niuter laga Gardag. 3. Har han thet self brukat, niuter han wäl Gardag, så som förmått är, men bdr likwäl inrymma sin efterträdare Characters byggningen och Stallrum på Bostället.

4:0

Med aflöningen wid the på wårswad foot stående Regimenterne, förhåles för innewarande åhr 1723. på lika sätt, som i 2. S. angående the indeltes aflöning för 1723. är förordnat.

5:0

I öfrigt förfares med Regimenternes aflöning i gemen efter Staten, samt förre Kongl. Bref, Resolutioner och Förordningar. Men skulle thet wid något måhl förefalla, som efter them och thenna Förklaringen icke oplöfas och afgöras kan, så har Krigs-Collegium, hwad the indelte Regimenterne angår, och Stats Contoiret beträffande the oindelte, sådant Kongl. Maj:t jemte thetas betänkande thet bredewid i underdånighet at förordra. Actum ut supra.

FRIEDRICH.

L.S.

1391
Kongl. Maj:ts

Nådige

RESOLUTION

Och

Förklaring/

Uppå

Samtliga Prästerkapets allmänna
Besvär och Ansökninagar.

Gifwen wid

Rikts-Dagen i Stockholm

Den 22. Octobris 1723.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:ris.

STOCKHOLM, uti det Kongl. Tryckeriet/

hos JOH. HENR. WERNER,

Directeur öfwer alla Tryckerien i Riket Åhr 1723.

Prijet / för den löpande / är 2. tredjedels öre Silfunt.

Kongl. Maj:ts nådige Resolution och Förklaring/
uppå samtliga Prästerkapets allmänne Besvär och Ansöknigar.
Sifwen wid Riks-Dagen i Stockholm den 22. Octobris 1723.

Kongl. Maj:ts nådige vil-
je är / at Förälldrar och Förmyndare sitigt
hålla sina Barn til at lära läsa i Bok och
deras Christendoms stycken. Kunna Föräl-
drarne selswä ej underwisa dem/ som deras
äliggiande plicht är/så skola de wara förbundne/ at hålla dem
hos Scholæ: Mästaren eller Kloctaren i Sochnen/ eller hwar-
est eljest lägenhet der til finnes och gjälla ingen annan ur-
säft til befrielse ifrån Witet / än högsta fattigdom. Skulle
någon af tressio och utan Laga ursäkt sådant efterfättia/ se-
dan han första och andra gången blifwit årtwarnad / plichte
då 2. Marcij Sijf:mt til Sochnens fattiga Barns underwis-
ning / och ware icke des mindre skyldig at sättia Barnet / til
at lära läsa i Bok; Och på det wår nådige willie så mycket
mera härutinnan/ må nå sin fullbordan; så äligger Kyrcioher-
den med Församlingens ledamöter/ när allmän Sochnes-
tu gu hålles/ här om gindra en noga efterfrågan. Skulle nå-
gre Förälldrar wara så utfattige/ at de icke måchtade härtil
hålla sina Barn/ så förmodar Kongl. Maj:t / at Sochnen
til et så nyttigt ändemål lærer något sammanskiuta / så
framt sådana fattiga Barn af det/ som elljest til Sochnens
fattiga samlas / ej kunna få något understöd.

§. 2.

Kongl. Maj:t hafwer redan under den 1. Sept. åhr 1720. lä-
tit/ angående Lapparne/ utgå des nådige befallning/ at/
som the tilfoga Allmogen hwarjehanda olägenhet/ samt skada
och förderfwa Stogarna / ty skulle de igenom det ena Lä-
net til the andra blifwa förde och beledsagade / in til des
de / wed deras råtta hemwister uti Lappmarcken / kunde
kom-

392
komma at stadna. At sådant icke är efterleswat / uptager
Kongl. Maj:t med misshag / och wil des förra derom utgån-
gne Förordning til fullbordan och wärckställighet hafwa för-
nyat: Alligandes doch wederbörande Landzhöfdingar och
Cronobettente / at noga efterfråga / til hwad Församling
sådana Lappar sig hålla / in til des de kunna blifwa här-
ifrån orterne afförde. Imedertid skola alla de / som icke med
någon Kyrcioherdes bewis gitta intyga / at de Gudztiensten
uti någon wiß Församling bewista / uti Christendomen nö-
diga underrättelser taga / och sina Salighets medel bruka /
blifwa grepne och til publiqt arbete satte / samt så länge der
wid qwarhåldne / in til des de allwarsam åhåga wiß / at
låta leda sig til Gudz kundskap / och tråda utur deras få-
kunnighets mörcker. Så böra och alle Judar / Landströfka-
re / Trädagare och Hächtmakare / som fara omkring Landet /
til följie af Kongl. Maj:ts / uppå Prästerkapets Besvär åhr
1660. gifne Resolution; fasttagas och til Cronones arbete bru-
kas. Men de så kallade Tartare och Zigeuner / som jemte
all ogudachtighet med spädomar / lögn och tiufweri tilfo-
ga Allmogen stort besvär och olägenhet / skola wederböran-
de Landzhöfdingar och Cronobettente samt Borgmästare och
Råd i Städerna / straxt darest de ertappas kunna / låta taga
wid hufwudet/ och med dem efter Placatet af den 14. Maji 1662.
förfaras / så at de måtte aldeles blifwa utur Riket drefne och
ingalunda deruti widare talas.

§. 3.

När den 20. §. i Kongl. Maj:ts Cancellie Ordning blif-
wer i acht tagen / at inga böcker eller skrifter igenom Tryc-
ket utgiftwas / innan de på det deruti förestrefne sättet / äro
Censurerade, jemwål at uti Boklädorne öfwer de utom-
landz tryckte och inkomne Böcker af wederbörande noga inse-
ende hafwes; Så lærer alt tillsälle til klagomål för Prä-
sterkapet härutinnan uphöra / men skulle något sådant spe-
cialt måhl / hwarigenom Ståndet kommit at lida någon för-
klening / kunna Kongl. Maj:t i underdånighet wid handen
gif-

22

gifwas; Wil Kongl. Maj:t i nåder. finnas benågen/ at dera
bot skaffa/ och efter omständigheterna/ i förnågo af Lag och
Förordningar/ det beifra låta.

4. 5. 7. och 8. §. §.

Kongl. Maj:t har och låtit komma hos sig uti nådigst
öfverwågende/ hwad Prästerkapet uti desse puncter
underdånigst andragit/ och i betrachtande af de förekomne
skäl och omständigheter i nåder förklarar. 1. at de trolof-
ningar/ som äro skedde med godt och moget betänckande
och wederbörandes råd och samtycke/ men icke af råddhåga
och twång/ eller af lättfönnighet/ lösachtighet/ fylleri/ el-
ler annat sådant/ ej böra för den orsaken för ofullkomliga
anses/ at inga wittnen tillstådes warit/ utan at således uti
Trolofnings- och Achtenstaps- twister/ egit tillstående och
strifteliga försäkringar/ som på ofwanberörde sätt skedde äro/
hwarom och noga af wederbörande Domare undersökas bör/
der det bestridas skulle/ kunna vara lika giällande skädh
och bewis/ som Laglige och ojäfachtige wittnen. 2. At den/
som låclar en Möd til Lågersmål/ under Achtenstaps löfte/
och wäl tillstår löftet/ eller om det samma är öfwertogit/
men doch motwilleligen henne öfvergifwer/ skal straffas med
fångelse på mer eller mindre tid/ som Personernas motwil-
ja och hårdnackhet thet kan fordra. 3. At af Prästerka-
pet uti Församlingens äldstas samt Håradsfogdens el-
ler Lånsmans närvaro må om de mödrar ransakas/ som
af full wåda olyckeligen råka uti sönnen sina barn förqwäfla/
så at de i sådant fall ej måga med Tingförande behömras/
eller uppå den wanlige plictepalen ställas/ utan elliest bak
uti Körtian hafwa någt rum/ der de måge sitta/ och ef-
ter tienligt afkunnande på predikstolen/ med thet uti hand-
boken förestrefne Böne-Formularer til Församlingens gemen-
skap intagas. Men thet några särdeles omständigheter skul-
le befinnas/ som kunde gifwa någon mistancka/ at berörde
förqwäflande skiedt utaf arghet eller grof wårdslöshet/ bör sa-
ken til werldslig Rätts Laga Ransakning och afdommande
hän-

393
hänwisas. 4. At til twistiga Lågersmåls- sakers så mycket
skynsamare afhielpande/ wederbörande Domare/ utan
Remiss til Konfistorierne, måtte på det sättet försära/ som
med måhlets egenkap och des befundne omständigheter kan
enligt vara. Låtandes Kongl. Maj:t/ emedan desse mål
äro allesammans af then bestaffenhet/ at så wäl wederbö-
rande Domare/ som andre/ böra vara derom uoga under-
rättade/ them samma i en särstilt Förordning sammandraga/
och til hwaras och ens ytterligare efterrättelse nu jämwal ut-
färda.

6. §.

Med Krige-Prästernes tillsättiande wil Kongl. Maj:t/ at
aldeles efter 3 die til 18:de och 20:de Art. af Kongl. Krige-
Articklarne förhållas skal; och som redan 1698. den 1 Augusti
förordnat blifwit/ at alle Präster skola examineras, innan
de til någre Pastorater befordrade warda: Alltså wil Kongl.
Maj:t/ enär någon Krige-Präst hos Kongl. Maj:t til befordring
anmänt blifwer/ icke förr låta för den samma utfärda des
nådige Fullmact/ innan den wederbörilig Examen undergådt.

9. §.

Som Kongl. Maj:t icke wil/ at Kyrkorne skola sättas i
fabra och öfwenlyt af eld och andra händelser/ som wid
märknadz plagerne tina kunna/ när märknadz boderne för
när in på Kyrkorne och Klokkaplarne kunde vara bygde/
twårt emot Kyrko-Ordningens 26. Cap. 9. §. Ty lärer Kongl.
Maj:t detemot föranstalta/ enär speciele målen upgifwas/
hwarst sådane händelser kunna vara at befaras. Hwarom
Landzhöfdingarne hafwa at göra sig underkunnige/ och sedan
der öfwer med deras berättelse hos Commercie Collegium
at inkomma/ som hos Os des underdånige betänckande se-
dan aflägger. Men anåående det ostick/ som med öhl och
brånwins såhände föröfwas/ hwarat slagsmål och olind
förorsakas/ så wil Kongl. Maj:t sådant owäsende afswarligen
hafwa förbudit/ hwarst öfwer wederbörande Cronobetiente
böra hafwa et noga insende.

11 3

10. §.

10. §.
Rongl. Maj:t wil låta til wederbörande des nådiga bref afgå / at Prästerkapet / som på Skättbygden bor / och sielf ingen skog äger / må uti Kongl. Maj:ts parker / der de finnas / niuta något til hielp och understöd af widdsfällen / jemwål utur Cronones allmenningar til stór och giärdzlesfång / men der som sådant intet är at tilgå / så måga de med dem / som enskolt skog äga / förena sig det bästa de kunna / om det de härutinnan betarfwå / så at de således i alt det / som giörligit och billigt är / måga blifwa hulpne / hugnade och understödde.

11. §.
En underdånige ansöknig / som Präste-Ståndet gör / at Capellanerne / til sina swaga wilkors nådiga förbättring / må lemnas något i Församlingen belågt ddeshemman at uptaga och successive nyttia / efter den anledning / som 1664. åhrs Förordning derå gifwa skal / så at efter frihets åhrens förlopp de måtte niuta frihet af Råntan / som andra Capellans Boställen äga / wil Kongl. Maj:t i widdare öfwerwägande taga / när speciale mål upgifwas / och wed hwart och et särskilt thes nådiga swar och utlåtelse meddela.

12. §.
Rongl. Maj:t finner skäligt / at Prästerkapet i Städerne bör niuta lika förstoning som Kongl. Maj:t Städerne / hwilka af fiendens förhärjande eller andra olycks tilfällen äro ruinerade, af Råde tillagt hafwer eller wid slike tilfällen förunna kan. Skulle och Prästerkapet på Landet / som någon fast ägendom äger / någon sådan olycka öfwergå / så hafwa de på sina hemman at niuta den frihet / som efter föregångnen ransafning och Cammar-Collegii bepröfwande / til hemmanets uprättelse / kan erfordras.

13. §.
Rongl. Maj:ts nådige wilje är / at inge grofwe Syndare skola utföras / til at undergå lifsstraffet / innan Prästerkapet haft tilräckelig tijd til Fångens beredande. Och så snart

394
snart Öfwer-Rättens dom ankommit / bör icke allenast Landz höfdingen i orten anmoda Prästerkapet / derest sådane Arrestanter sitta / at de låta sig wårda om deras Siäls salighet / utan och igenom wederbörande Cronobetiente tidigt kundgöra kyrkioherden i Sochnen / hwarest giärningen giord är / hwad tid en sådan Fänge dit anlånda kan / på det Prästerkapet sig til des utföllande behörigen bereda må; börandes ingen Lifsfänge / alt för när in på Sönd- och Helgedagarne utgå / icke eller med execution för länge utdragas på tiden. Skulle efter använd möjlig flit Syndaren ändock uti sin obotfärdighet och hårdnackethet framhårda. Så bör sådant wederbörande Öfwer-Rätter tilliänna gifwas / innan execution wårckställes. Och hwad det anbelangar / at Prästerkapet andraga / det andacken hos Delinquenterne skall förstås / när uppå Rätteplaten i deras närwaro domen upläses; Så wil Kongl. Maj:t i Råder hädanefter tillåta / at i fall Delinquenten ei wil höra sin dom på platen upläsas / domen för menigheten må publiceras af wederbörande / auringen medan Fängen hålles affides / eller och innan Fängen framkommer til rättelplaten. Hwilket Kongl. Maj:t låter på Prästernas bepröfwande / som honom fölltacktige äro / ankomma.

14. §.
Rongl. Maj:t bifaller Präste-Ståndets underdånige ansöknig / angående Brölloppers och Begravningsars tidiga anställande / i så måtto / at uti Städerne inga Bröllopp sent och emot natten skola begynnas: Öfwen som och Kongl. Maj:ts nådige wilje är / at alla Begravnings-Acter uti kyrkiorne skola wara ändade och til slut brackte / innan det ringes i wård om astone / så at inga Klockor widare då måtte blifwa röde.

15. §.
Rongl. Maj:t hafwer och låtit komma hos sig uti Nådighst anseende den underdånigst giorde ansöknig för Gymnasii och Scholæ-Bettente / at slippa Contribution, såsom de

de för åhr 1680. berättat sig hafwa varit för Contributions
erläggande frie / och är Kongl. Maj:t i Råder wähl tillfredz
med den lindring och eftergift / som berörde Gymnasii- och
Scholæ-Betiente / efter den af Rikens Ständer nu fattade
Contributions-Bewillning / kommer at wedersaras / waran-
des i Råder bendagen / deras ringa och fattiga wilkor i all
gjörlig måtto at hielpa och understödia.

16. §.

Den underdåniga ansöknin / som Prästerkapet gör / at
slippa betala Herredags-penningar för sina Stom-
ner / finner Kongl. Maj:t i anseende dertil / at Prästerne
skelfve uppå Riksdagarne swara för sine Stomn-Hemman /
så mycket mehra stäligt at bifalla / som dessa Hemman ige-
nom 1664. åhrs Resolution icke heller finnas en sådan afgift
wara underkastade. För öfrigt förblifwer Kongl. Maj:t
samtelige des trogne Prästerkap / så i gemen som hwar och
en i synnerhet med all Kongl. Råd och ynnest wälbewägen.
Actum ut supra.

FRIEDRICH.

395
Kongl. Maj:ts

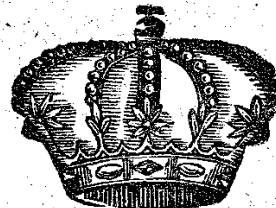
Nådige

Sörordning /

Huru

Lön- och Betalnings- Afgiften
skal utgibras.

Dat. Stockholm i Råd- Cammaren den 24. Decemb. 1723.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:ris.

STOCKHOLM, uti det Kongl. Tryckeriet /

Hos JOH. HENR. WERNER,
Directeur öfwer alla Tryckerien i Riket Åhr 1723.

Priset för den löpande år 4. öre Silf:mt